

Program včasné péče Klubíčko – společně do školky

Krátká anotace projektu:

Projekt nabízí dětem ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí dostupnou alternativu předškolního vzdělávání s důrazem kladeným na individuální přístup, všestranný rozvoj dítěte a spolupráci s rodinou. Rodiče se aktivně účastní procesu vzdělávání. Projekt podporuje pedagogy při začleňování těchto dětí do běžných MŠ a zprostředkovává spolupráci rodiny, pedagogů, sociálních a zdravotních služeb a NNO. Aktivity projektu zvyšují úspěšnost zapojení dětí do hlavního vzdělávacího proudu.

Předpokládané datum zahájení fyzické realizace projektu: **1. 9. 2016**

Předpokládané datum ukončení fyzické realizace projektu: **30. 6. 2019**

Co je cílem projektu:

Hlavním cílem projektu je

- podpora nástupu a adaptace sociálně ohrožených (romských) dětí do MŠ a přípravných ročníků
- posílením spolupráce rodiny již v neformálním předškolním programu, následnou podporou spolupráce MŠ a rodiny, zvýšením kompetencí pedagogů v oblasti inkluze romských dětí
- podpořit připravenost pedagogů MŠ na nástup dítěte z rodiny ze socioekonomicky vyloučeného a kulturně odlišného prostředí

Díličí cíle:

- systematickým a pravidelným předškolním vzděláváním podporujícím rozvoj znalostí a dovedností dětí usnadnit dětem ze sociálně rizikového prostředí v Plzni vstup do běžných mateřských škol nebo prvních tříd základních škol, tak aby měly rovné šance na dobrý start ve vzdělávání.
- posílit zájem a informovanost socioekonomicky vyloučených a kulturně odlišných rodin o předškolním vzdělávání - posilováním přehledu rodin a následnou systematickou a pravidelnou spoluprací s rodinami a dětmi předškolního věku tak aktivně podporujeme děti v úplném počátku jejich profesního života. Rodiče dítěte mají možnost participovat na vzdělávání dítěte, dojde k posílení jejich dovedností potřebných pro vzdělávání a rozvoj dítěte a popř. stabilizaci problémů, které zasahují domácnost dítěte a mohou mít vliv na přístup rodičů ke vzdělávání svých dětí
- zapojit spolupracující rodiny do procesu vzdělávání již od raného věku dítěte a přenášet aktivity a metody do domácího prostředí - nastavit a zajistit spolupráci institucí a zajistit vzájemnou informovanost, propojenost služeb pro sociálně vyloučené a kulturně odlišné rodiny s malými dětmi (ZŠ, MŠ, PPP, OSPOD, sociální odbory při ÚMO, neziskové organizace atd.)
- poskytování kvalitní logopedické péče romským dětem se zapojením jejich rodičům - správná výslovnost a komunikační dovednosti mají přímou vazbu na vzdělávací proces a na

úspěšný start ve škole. U romských dětí je nutné ještě připojit častou absenci dobrých mluvních vzorů u rodičů, nedostatek čteného slova, jiný mateřský jazyk rodičů, etnolekt.

Jaké aktivity v projektu budou realizovány:

Předškolní vzdělávací program - systematické a tematické vzdělávání vedoucí děti k pravidelným návykům a soužití v kolektivu, rozvoji prosociálních, kognitivních a emočních dovedností v rámci skupinové i individuální výuky

Aktivity na posílení kompetencí rodičů - vzdělávací praktické semináře zkvalitňující péči o dítě, zapojení rodičů do Plánu spolupráce s rodinou - stanovení vzdělávacích cílů, předání postupů práce v domácím prostředí, společné konzultace a vyhodnocení

Aktivity pro rodiče s dětmi - motivační aktivity podporující a inspirující rodiče k aktivitám s dětmi a posilujícím spolupráci rodiny a pedagoga, společný ranní úkol rodiče s dítětem jako pravidelný metodický tréninkový nástroj, sloužící také ke zpětné vazbě pokroků u dítěte

Poradenství rodinám a podpora kontaktu s institucemi - individuální poradenství v oblasti vzdělávání, zejména systému a služeb PPP Podpora adaptace v MŠ a komplexního přístupu - propojení pedagogů, rodičů a odborníků

Pravidelná setkání s pedagogy a vedením MŠ - setkávání a komunikaci členů týmů Pvp Klubíčka a partnerských mateřských škol (výměna zkušeností a příkladů dobré praxe, kontrola nástrojů a aktivit projektu, zpětná vazba a plánování)

Výměnné stáže mezi MŠ a Pvp Klubíčko - slouží zejména k předávání příkladu dobré praxe, metodiky aplikované při přímé práci s dětmi, inspiraci edukativních pomůcek atd.

Školní asistenti - poskytují nepedagogickou podporu dětem a podporu učitelům při individuálním přístupu

Metodické vzdělávání pedagogů - kurzy vzdělávacích metod podporujících inkluzivní přístup v přímé práci učitele

Zážitkové vzdělávání pedagogů - seminář o specifikách vzdělávání romských dětí a jejich

výchozí situace Specifické vzdělávání pedagogů - semináře o problematice vzdělávání dětí se specifickými potřebami (ADHD, jiný mateřský jazyk)

Osobnostní rozvoj pedagogů - systematické mentorování pomáhající pedagogovi v osobnostním růstu a sebereflexi, v získávání pracovních kompetencí a to v zájmu svém a v zájmu dětí a týmu

Popis části realizačního týmu projektu:

Odborný tým:

Pedagog 1HPP - zajišťuje přímou práci s dětmi (skupinovou a individuální) a jejich rodinami, konzultační a poradenskou činnost v oblasti vzdělávacích procesů, spolupracuje se speciálním pedagogem a soc. ter. pracovníkem. Podílí se na vytváření Individuálního vzdělávacího plánu a Plánu spolupráce s rodinou. Účastní se porad a supervizí. Zajišťuje logopedickou péči.

- toto místo poptáváme

Vedoucí pedagog 1 HPP - jako pedagog + koordinuje tým k aktivitě 01 - plánování, přípravy a vyhodnocování jednotlivých činností. Řídí porady zejm. ke KA01 a spolupracuje s koordinátorkou - podklady pro MZ.

- toto místo je obsazené

Terénní sociální pracovník/pedagog (0,6 KA01, 0,4 KA 02-05, v rozpočtu uveden na dvou pozicích) - vyhledává klienty předšk. výchovy v soc. vyl. lokalitách, komunikuje s OSPODY, poskytuje poradenství rodinám z Pvp., ve spolupráci s pedagogy podporuje rodinu při realizaci Plánu spolupráce s rodinou v domácím prostředí, podporuje děti po odchodu z Pvp Klubičko a jeho rodinu při adaptaci v MŠ, doprovází rodinu do PPP, odkazuje na návazné instituce a NNO

- toto místo poptáváme

Speciální pedagog 1HPP (0,5 Pvp, 0,5 MŠ) - diagnostikuje děti v Pvp i MŠ, realizuje setkávání s pedagogy - zpětné vazby, didaktická a odborná podpora, konzultuje s rodiči (Pvp i MŠ), propojuje spolupráci rodiny, pedagogů, sociálního terénního pracovníka, institucí (zdravotně sociálních) a NNO. Školní asistent 2x0,5 HPP - poskytuje přímou nepedagogickou podporu dětí a podporu pedagogům (administrativa, organizace, komunikace s rodinou)

- toto místo poptáváme

Vybrané cílové skupiny projektu:

Cílová skupina: Děti a žáci, pokud jsou aktivity realizovaného projektu zaměřeny na vytváření inkluzivního prostředí ve škole, školském zařízení pro zájmové vzdělávání a organizacích působících v oblasti volného času dětí a mládeže

Popis cílové skupiny: Poslední cílovou skupinou jsou děti z partnerských MŠ zařazené do běžného vzdělávacího proudu, podpořené inkluzivními metodami a nástroji. Jedná se o romské děti z odlišného socioekonomicky znevýhodněného prostředí, nebo o děti s obtížemi různého původu ovlivňujícími proces vzdělávání či děti z cizojazyčného prostředí. Tyto děti budou podpořeny přímo školním asistentem nebo speciálním pedagogem. Nepřímo budou podpořeny tím, že jejich učitelky z MŠ rozšíří své kompetence a znalosti vzděláváním (DVPP) či profesním a osobnostním rozvojem a dále je posílána jejich spolupráce s rodinou a jinými institucemi. Tyto děti budou také moci zažít zvýšení inkluzivního přístupu v MŠ, které zvyšuje kvalitu výuky a tím i jejich úspěšný start v ZŠ. Jedná se také o děti, které získají spolu s rodiči podporu při adaptaci v MŠ.

Cílová skupina: Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Popis cílové skupiny: Jedná se o děti z předškolního vzdělávacího programu Pvp Klubíčko a partnerských MŠ. Jsou to děti např. s ADHD, děti cizinců, ale zejména se jedná o děti, které vyrůstají v prostředí sociálního vyloučení a lze je označit za romské děti, nebo se sami (spíše jejich rodiče) za Romy považují. Tyto děti budou v rámci projektu podpořeny pedagogickými pracovníky, školními asistenty nebo speciálním pedagogem. Jedná se o děti, které mají řadu hendikepů (sociálních i vzdělávacích), které by mohly vést k tomu, že jejich start na základní škole bude neúspěšný a mohlo by jim hrozit přeřazení do základní školy praktické. Neúspěšnost na prvním stupni základní školy, nebo přeřazení do ZŠ praktické by mohlo mít za následek jejich deprivaci, nižší kvalitu výsledného vzdělání a tím pádem horší uplatnitelnost v běžném životě a na trhu práce.

Cílová skupina: Rodiče dětí a žáků

Popis cílové skupiny: Jedná se o všechny rodiče dětí zapojených do předškolního vzdělávacího programu Pvp Klubíčko, rodiče doporučené partnerskou organizací ONŽ účastnících se vzdělávacích seminářů a motivačních aktivit v Pvp a rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami z partnerských MŠ, kteří budou v projektu odborně podpořeni speciálním pedagogem. Základní podporou také bude asistence při adaptaci v MŠ, ať už partnerské, nebo jiné. Tato podpora bude probíhat ve spolupráci se sociálním pracovníkem a speciálním pedagogem, v případě partnerských MŠ také skrze školního asistenta. Rodiče budou pocházet ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a větší část z nich bude z romského etnika. Lze je charakterizovat jako ty rodiče, jež mají nízké vzdělání (základní, učňovské), mají nízký příjem, jsou často nezaměstnaní, nebo bez trvalého a stabilního zaměstnání, popřípadě pracují tzv. na černo. Často také bydlí v tzv. sociálně vyloučených lokalitách a přisuzují vzdělávání svých dětí v předškolním věku nízký,

respektive nedostatečný význam. Jejich kompetence pro vzdělávání dítěte jsou omezené, protože oni sami nemají zkušenost se vzděláváním, s jeho základními postupy a principy.

Vybrané klíčové aktivity:

Název klíčové aktivity: 01 - Předškolní vzdělávací program

Popis klíčové aktivity: Pravidelné výchovně - vzdělávací aktivity v rámci přímé práce s dětmi a rozvrhu dne podle vzdělávacího plánu a aktuálních potřeb dětí. Inspirujeme se s principy vzdělávacího programu Začít spolu, který se snaží o individuální přístup, všestranný rozvoj dítěte, spolupráci s rodinou a komunitou a multikulturní výchovu. Děti jsou přijímány kdykoli v průběhu roku i na různě dlouhá období. Přednost mají děti z romských rodin, z partnerské organizace ONŽ a na doporučení OSPOD. Provozní doba programu: pondělí - pátek 8.00 - 14.00 (Program kopíruje školní rok dle MŠMT) Kapacita programu je 17 dětí. Aktivity zahrnují témata a složky nezbytné pro kvalitní předškolní výchovu a vzdělávání. Program nabízí dětem podnětné prostředí, ve kterém mnohdy děti ze sociálně vyloučených lokalit nemají šanci vyrůst. Pravidelným docházením do programu si dítě zdokonaluje komunikační dovednosti, hygienické a sociální návyky, učí se přijímání autorit, soustředění, pobytu ve větším kolektivu, přijímání a respektování pravidel a denního rozvrhu a učí se základním předškolním znalostem (př. rozeznání barev, počítání do pěti, roční období apod.), dochází k rozvoji paměti, logického myšlení, ale také fantazie. Výsledkem je pak úspěšné zařazení dítěte do běžné mateřské školy a minimalizace bariér, které by mohly vést k sociálnímu vyloučení dítěte. Přímá práce s dětmi vychází dále z Individuálního vzdělávacího plánu dítěte (konkrétní pedagogické cíle). Průběh denních aktivit: - společný ranní kruh (aktivita posilující především komunikační dovednosti, sebevědomí a motivaci dítěte k dalším činnostem) - centra aktivit (vzdělávací řízená aktivita rozvíjející konkrétní dovednosti) - pobyt venku (pohybové hry) - odpočinek se čtením pohádek (práce s příběhem a čteným textem) - individuální práce s dětmi (rozvoj předškolních znalostí a dovedností př. grafomotorika, jemná motorika, slovní zásoba apod.) a individuální logopedická náprava - volná hra a odchod domů + např. návštěvy divadla, knihovny, ZOO atd.

Název klíčové aktivity: 02 - Aktivity na posílení kompetencí rodičů

Popis klíčové aktivity: Realizace praktických zážitkových seminářů k předání ucelených informací k danému tématu. Podstatou je dostat téma do rodiny, vytvořit prostor pro předání informací a ověření si přímo jejich pochopení a v ideálním případě přijetí. Výhodou je dále možnost diskuze a vzájemného sdílení a předávání zkušeností. Rodiče mají většinou malé zkušenosti se vzděláváním, jsou zpravidla velmi málo kvalifikovaní, zároveň mají nedostatečné znalosti v oblastech klíčových pro minimalizaci rizik souvisejících s životem v sociálně vyloučeném prostředí. Semináře budou proto připravovány a realizovány co nejméně teoreticky a co nejvíce prakticky. Témata budou vycházet z potřeb rodin např. finanční gramotnost a rodinný rozpočet, vývoj dítěte a péče o ně v jednotlivých obdobích, bezpečí malých dětí, příprava rodiny a dítěte na školní docházku, hranice ve výchově, komunikace a vztahy s dětmi (sourozenecké vztahy), motivace ve výchově - problematika odměn a trestů,

zdravé stravování a hygiena. Na semináře budou zváni hosté - odborníci a lidé přímo z praxe (př. dětský zdravotnický personál). Výhodou je navázaný vztah a důvěra možných účastníků seminářů, kteří jsou zapojeni s dětmi do vzdělávacího programu nebo spolupracují s partnerskou organizací ONŽ. Nástrojem k zapojení rodiny je Plán spolupráce s rodinou, je zakládán pracovníkem a rodičem společně. V Plánu se stanoví cíl, kterého chceme u dítěte dosáhnout. Společně pak rodič pracuje na naplnění cíle se svým dítětem za asistence a podpory pracovníka. Rodič se touto formou učí "učit se" se svým dítětem v domácím prostředí a samostatně hledat možnosti v procesu domácí přípravy. Poté probíhají setkávání nad průběžným hodnocením. Probíhají také návštěvy v rodině, kdy jsou poskytovány informace a poradenství o metodách práce a aktivitách vhodných pro konkrétní dítě, dochází k předávání pracovních listů a úkolů. Aktivita pro rodiče nenásilnou formou nabízí prostor pro získání sebejistoty v oblasti vzdělávání i jejich seberealizaci.

Název klíčové aktivity: 03 - Aktivity pro rodiče s dětmi

Popis klíčové aktivity: Rodiče jsou seznámeni při nástupu dítěte do programu s podmínkou zapojit se v rámci svých možností do projektu. Jednou z forem jsou tzv. motivační aktivity. Jsou zaměřeny na společný prožitek rodiče s dítětem a na získávání praktických dovedností ve vztahu k výchovnému působení a vzdělávání (např. stanovení pravidel, předávání instrukcí, důslednost, trpělivost atd.). Rodiče se svým dítětem a pracovníky vytvářejí prostor pro smysluplné trávení společného času. Cílem je pravidelně přivádět rodiče do programu a neformálním setkáváním upevňovat vazby a důvěru. Vzniká prostor pro konzultace rodinné situace i situace dítěte v oblasti vzdělávání, popř. jiných aktuálních potřeb rodiny. Dále je tu možnost rodin s podobnou situací sdílet své zkušenosti, starosti apod., aktivita také podporuje sebevědomí. Nabídka motivačních aktivit vychází ze zájmu a nápadů rodičů a zahrnuje zejména rukodělné dílny, výlety se soutěžemi, drakiáda, besídka, karneval atd. Dalším nástrojem ke zvyšování rodičovských kompetencí je tzv. společný ranní úkol - cílem této aktivity je práce rodiče a dítěte na úkolu, který seznamuje rodinu s probíraným tématem v programu s dětmi nebo procvičuje konkrétní dovednosti s možností podpory a instrukcemi odborného pedagogického pracovníka. Výhodou je pravidelnost a různorodost aktivit v prostředí tréninkové třídy a využití didaktických pomůcek. S rodičem je konzultována forma a přístup k úkolu, nutnost přiměřeného vedení, zadání instrukcí dítěti a podpory samostatnosti dítěte apod. Tento úkol plní rodič zapojený dlouhodobě do podpůrných aktivit při každé docházce do Pvp Klubíčko s dítětem. Úkoly se týkají předškolních dovedností a znalostí. Hlavním cílem je nácvik komunikace s dítětem, motivace při výchově, vytvoření určitých pravidel a poznání nových metod práce s dítětem. Také probíhají návštěvy v rodinách, které plní roli zpětné vazby, kdy rodiče vedeme ke společné aktivitě s dítětem v domácnosti a zaznamenáváme používání nově získaných kompetencí.

Název klíčové aktivity: 04 - Poradenství rodinám a podpora kontaktu s institucemi

Popis klíčové aktivity: Spolupracujícím rodinám je poskytováno individuální poradenství v oblasti vzdělávání, např. orientace v systému vzdělávání v ČR, doporučení na odborná vyšetření, metody a cvičení v logopedické nápravě, komunikační dovednosti apod. Pravidelně je organizován screening předškolních dětí a pravidelná vyšetření školní zralosti dětí v rámci

spolupráce s Pedagogicko- psychologickou poradnou Plzeň, která probíhají přímo v prostorách projektu. Aktivita propojuje spolupráci dítě, odborník, rodina a pedagogický pracovník. Rodič/zákonný zástupce má možnost konzultovat situaci a výsledky vyšetření bez nutnosti docházet do cizího prostředí a dojde k seznámení se s institucí PPP, jejíž služby mohou rodiny v budoucnu využít. V období zápisů do MŠ a ZŠ je rodičům poskytnuto poradenství o tomto systému, předány informace o fungování jednotlivých institucí, co budou potřebovat za pomůcky, jak mají být děti připravené atd. Je jim nabízena podpora při zápisích do MŠ a ZŠ (podání elektronických přihlášek, výběr vhodné školy atp.) V případě potřeby je rodinám zprostředkován kontakt s dalšími institucemi. Často dochází k úzké spolupráci s PPP, klinickou logopedkou, pokud se v rodině vyskytují vážné finanční problémy a potíže při zajištění péče o dítě, je poskytnuto rodině základní sociální poradenství nebo je rodina odkázána na další instituce a NNO, zabývající se dlouhodobě danou problematikou. Terénní pracovník zprostředkovává doprovody a kontakty s pracovníky OSPOD, NNO, MŠ, ZŠ a jiných institucí, se souhlasem rodičů se účastní společných setkání (případových konferencí), které vedou ke stabilizaci obtížné situace v rodině.

Název klíčové aktivity: 05 - Podpora adaptace v MŠ a komplexního přístupu

Popis klíčové aktivity: Terénní sociální pracovník po odchodu dítěte z Pvp Klubíčko do jiné než partnerské MŠ bude kontaktovat rodinu a pedagogy MŠ ke zjištění informací o procesu adaptace a spolupráce (v období do dvou měsíců po odchodu dítěte z Pvp Klubíčko). V případě výskytu jakýchkoli komplikací bude zahájena intervence ke zlepšení situace a podpoře dítěte. Formou intenzivní spolupráce (návštěvy v rodině, případová setkání s návaznými institucemi - MŠ, PPP, OSPOD a jiné NNO). V rámci komplexního přístupu k dítěti zajišťujícího kvalitní rozvoj a dlouhodobý úspěch dítěte je do projektu zařazen speciální pedagog, který je určitým prostředníkem a garantem při propojení pedagogů, rodičů a odborníků. Speciální pedagog působí pravidelně přímo v kolektivu třídy jak při individuální tak při skupinové práci, což zajišťuje možnost pozorování dítěte a přesné diagnostiky a následných zaváděných metodických doporučení. Speciální pedagog poskytuje poradenství, pedagogické konzultace a provázení třídnímu pedagogovi. Ve spolupráci s třídní pedagožkou a rodinou vytipovává děti se specifickými potřebami vyžadující individuální péči. Tento odborník poskytuje tedy podporu pedagogům v Pvp Klubíčko a partnerských MŠ, podporu rodičům a zprostředkovává kontakt s institucemi, které se danou problematikou zabývají (zdravotní specialisté, PPP, OSPOD, další NNO apod). Při pravidelných setkáních všech zainteresovaných subjektů (dle dané problematiky), dochází k vytváření a vyhodnocování kroků spolupráce s rodinou. Dítěti a rodičům je tak nabízena komplexní podpora, která napomáhá začlenit se dítěti bez obtíží do kolektivu MŠ. Další setkání bude organizované pracovníky Pvp Klubíčko na začátku projektu, dojde k setkání odborníků - pedagogové MŠ, pracovníci PPP, OSPOD a NNO - setkání podporuje provázanost služeb a informovanost o systému vzdělávání a péče o dítě.